

minister pôdohospodárstva a rozvoja
vidieka Slovenskej republiky
Ján Mičovský

Bratislava, 11. septembra 2020
Číslo spisu: 10848/2020-500
Číslo záznamu: 40538/2020

DÔLEŽITÉ OZNÁMENIE

pre materské školy, základné školy a školy určené pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktoré sú zapojené do programu poskytovania pomoci na dodávanie a distribúciu ovocia a zeleniny, spracovaného ovocia a zeleniny a mlieka a mliečnych výrobkov

Začiatkom školského roka 2020/2021 sa začali hromadne objavovať prípady, v ktorých sa zariadenia školského stravovania zabezpečujúce školské stravovanie v materských školách a základných školách a v školách pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „škola“), v mene týchto škôl odmietajú ďalej zapájať do programu poskytovania pomoci na dodávanie a distribúciu ovocia a zeleniny, spracovaného ovocia a zeleniny a mlieka a mliečnych výrobkov (*teda do programu ustanoveného v čl. 23 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 v platnom znení*) (ďalej len „školský program“).

Vďaka školskému programu je deťom a žiakom v školách zabezpečovaná distribúcia rôznych výrobkov ovocia a zeleniny, spracovaného ovocia a zeleniny a mlieka a mliečnych výrobkov uvedených v prílohách č. 1 a 2 k nariadeniu vlády SR č. 200/2019 Z. z. v znení nariadenia vlády SR č. 195/2020 Z. z. (ďalej len „školské výrobky“) za zlomok ich trhovej ceny, a v prípade školských výrobkov uvedených v tabuľke A prílohy č. 1 a v prílohe č. 2 k nariadeniu vlády SR č. 200/2019 Z. z. v znení nariadenia vlády SR č. 195/2020 Z. z. dokonca len za takmer rovnako nízku cenu, akou je výška DPH za tieto výrobky. Takáto nízkonákladná distribúcia školských výrobkov deťom a žiakom je možná práve vďaka školskému programu, prostredníctvom ktorého je väčšia časť hodnoty týchto výrobkov zaplatená z finančných prostriedkov Európskej únie a z finančných prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie (ďalej len „verejné finančné prostriedky“).

Cieľom tohto programu je podpora zdravých stravovacích návykov detí, o čo sa jeho prostredníctvom snaží aj Slovenská republika, ktorá sa do tohto programu za týmto účelom každoročne zapája a snaží sa na jeho vykonávanie získať čo možno najväčšie množstvo finančných prostriedkov Európskej únie.

Školský program sa v Slovenskej republike doposiaľ darilo úspešne vykonávať a následne deťom a žiakom v školách v každom školskom roku distribuovať čo možno najviac školských výrobkov s maximálnym možným využitím verejných finančných prostriedkov, ktoré boli na tento účel pridelené. Toto vykonávanie školského programu bolo možné jednak vďaka dodávateľom a distribútorom

školských výrobkov, ktorí tieto výrobky v rámci daného programu dodávajú do škôl, a jednak vďaka samotným školám, ktoré zabezpečujú distribúciu dodaných školských výrobkov jednotlivým deťom a žiakom. Týmto spôsobom sa školský program v Slovenskej republike vykonáva už od školského roka 2009/2010.

To, že sa škola zapojí do školského programu, je vnímané ako pozitívna iniciatíva školy nad rámec jej štandardnej výchovno-vzdelávacej funkcie. Je to signál, že danej škole záleží aj na rozvoji zdravých stravovacích návykov svojich detí a žiakov a že je v ich záujme ochotná zapájať sa aj do vykonávania spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie. Zapojenie školy do školského programu je v rámci tohto programu aj príslušným spôsobom propagované, vzhľadom na to, že propagácia školského programu je taktiež jednou z podporovaných činností. Keďže sú to práve školy, ktoré dodané školské výrobky svojim deťom a žiakom distribuujú, je zrejmé, že pre správne fungovanie školského programu v Slovenskej republike je nevyhnutné zapojenie dostatočného počtu škôl.

Je preto poľutovaniahodné, že sa začiatkom školského roka 2020/2021 začali hromadne objavovať prípady odmietania zapájania sa škôl do školského programu zo strany ich zariadení školského stravovania. Ide o školy, ktoré vykonávanie školského programu delegovali práve na svoje zariadenia školského stravovania, čo je jedna z možných a v praxi aj často využívaných foriem vydávania školských výrobkov deťom a žiakom.

Ako dôvod, pre ktorý tieto zariadenia školského stravovania svoje školy do školského programu odmietajú zapájať, tieto zariadenia udávajú obmedzenia účelového použitia finančných prostriedkov určených na stravovanie detí a žiakov v školách. Zdá sa však, že ohľadom spôsobu financovania úhrad za dodávanie školských výrobkov v rámci školského programu majú tieto zariadenia školského stravovania len nejasnosti, ktoré zrejme vyplývajú najmä z toho, že tieto zariadenia školského stravovania školské výrobky v rámci školského programu vydávajú popri vydávaní jedál a nápojov vydávaných v rámci zabezpečovania bežného školského stravovania.

V rámci bežného školského stravovania sa teda predovšetkým poskytuje stravovanie deťom a žiakom tej ktorej školy, čo zahŕňa najmä školské obedy.

Prevádzkovanie zariadení školského stravovania, príspevky na čiastočnú úhradu nákladov (vo výške nákladov na nákup potravín) a príspevky na režijné náklady zo strany zákonných zástupcov detí a žiakov sa riadi školským zákonom, vykonávacou vyhláškou a príslušným všeobecne záväzným nariadením, a slúži práve na zabezpečovanie bežného školského stravovania.

Vzhľadom na to, že podľa školského zákona jeden príspevok zákonných zástupcov je na čiastočnú úhradu nákladov „vo výške nákladov na nákup potravín“ a druhý príspevok zákonných zástupcov je na „režijné náklady“, už z tejto skutočnosti vyplýva, že ho možno použiť práve na účel úhrady týchto nákladov v rámci prevádzky daného zariadenia školského stravovania pri zabezpečovaní školského stravovania. Táto skutočnosť nebola nikdy predmetom rozporov či nejasností.

Ustanovenia školského zákona týkajúce sa príspevkov nemajú žiaden vplyv na úhrady za odber školských výrobkov distribuovaných v rámci školského programu. Právne predpisy teda školy nijakým spôsobom neobmedzujú vo výbere týchto úhrad za školské výrobky pre jednotlivé deti a žiakov, pričom školy zapojené do školského programu sú oprávnené nastaviť si vlastný systém logistiky distribúcie školských výrobkov a výberu úhrad za ich výdaj. Za vhodný administratívne nenáročný systém je možné považovať platbu týchto úhrad spoločne s príspevkami podľa školského zákona.

Školy môžu na úhradu za výrobky dodávané v rámci školského programu rozhodnúť použiť aj vlastné zdroje, ktoré nie sú viazané na iný účel. Týmito zdrojmi môžu byť napríklad

- časť dotácie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa, ktorá sa nevyčerpá na pokrytie úhrady nákladov na nákup potravín a úhrady režijných nákladov, alebo
- príspevok od obce alebo samosprávneho kraja na stravovanie žiakov podľa § 6 ods. 12 písm. e) a § 9 ods. 12 písm. e) zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

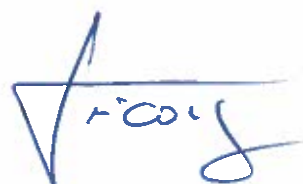
Ak sa zariadenia školského stravovania domnievajú, že došlo k zmene spôsobu financovania školského programu z finančných prostriedkov určených na bežné stravovanie detí a žiakov v školách, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky uvádza, že k žiadnej takej zmene nedošlo.

Nariadenie vlády SR, ktoré upravuje vykonávanie školského programu v Slovenskej republike financovanie dodávania školských výrobkov medzi školou na jednej strane a jej deťmi a žiakmi na strane druhej nikdy neupravovalo, vzhľadom na to, že ide výlučne o vec vnútorného fungovania jednotlivých škôl. Ak je dôvodom náhleho hromadného odmietania zapájania sa škôl do školského programu zo strany ich zariadení školského stravovania mylná informácia o zmene spôsobu financovania školského programu, tak je potrebné opätovne zdôrazniť, že k žiadnej takejto zmene nedošlo a že právny predpis upravujúci vykonávanie školského programu v Slovenskej republike túto problematiku nikdy nereguloval.

Vzhľadom na uvedenú situáciu v zariadeniach školského stravovania Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky dôrazne apeluje na jednotlivé školy, prostredníctvom ktorých sa školský program v Slovenskej republike vykonáva, aby bezodkladne zabezpečili všetky úkony potrebné z ich strany na dokončenie školského programu zo školského roka 2019/2020, z rozhodnutia Európskej komisie mimoriadne realizovaného aj v mesiaci september 2020, a aby bezodkladne zabezpečili všetky úkony potrebné pre prihlásenie sa ich dodávateľov školských výrobkov do vykonávania školského programu aj v školskom roku 2020/2021, na ktorého vykonávanie má už Slovenská republika riadne pridelené finančné prostriedky Európskej únie a ktoré je potrebné vyčerpať v prospech detí a žiakov, ktorí sa budú chcieť na tomto školskom programe zúčastňovať.

Nie je akceptovateľné, aby Slovenská republika prišla o benefity z tohto programu len kvôli nezávládnutiu logistiky distribúcie školských výrobkov na zapojených školách. Veríme, že uvedená situácia vyplýva len z nedorozumenia, po ktorého vyjasnení bude vykonávanie školského programu v Slovenskej republike normálne pokračovať tak, ako tomu bolo aj po minulé roky.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky pripravuje usmernenie pre školy, ktoré sú zapojené do školského programu, pokiaľ ide o spôsob úhrad za výrobky.

Ing. Ján Mičovský, CSc.
minister

